

hogy egy hosszabb morális exkurzusba kezdjen, melyben kifejti, hogy a régi rómaiak mennyivel erkölcsösebbek voltak, életüket a munka tisztelete és az anyagi javak megvetése alapozta meg, szemben a jelen túlzottan elanyagiasodott viszonyaival. Emlékei elbeszélése közben az isten a római komédiák tipikus *senex*eként, öreg moralizálójaként jelenik meg, aki humoros túlzásokra ragadhatja el magát.

Az epizód szatirikus olvasati lehetőségét a komolyan vehetetlen komolyság adja: Janus elbeszélői pozíciója isteni státuszából adódóan megkérdőjelezhetetlen, viszont beszédmódjában a horatiusi szatírákat idézi meg. Előadásomban ebből kiindulva Horatius szatírának első két darabjával olvasom szorosabban össze a tárgyalt epizódot.

Nyerges Csaba (ELTE Eötvös József Collegium)

Régi magyar széphistóriák a feminista kritika szemszögéből

A feminista kritika egy új olvasási módot kínál. Célkitűzései között szerepel többek között az is, hogy a kanonikus műveknek a férfiautoritásra irányuló patriarchális értelmezésmódok helyett egy más olvasatát tárjuk fel. Az előadás ebből a pozícióból vizsgál négy kora újkori széphistóriát. Elsőként Tinódi Lantos Sebestyén Jázon és Médea című alkotását elemzem. A mű a Guido de Columna-féle hagyomány darabja, melyben az ókori örökségből jól ismert Médeával találkozhat az olvasó. A céljaiért messzemenő határokig elmenni képes, szilárd jellemű asszony a cselekvő nő mintaképe. Enyedi György Gismunda és Gisquardus című tragikus széphistóriája az önmagát a szerelemért feláldozni képes nőt, Gismundát mutatja be. A király lányaként nem lenne beleszólása a férjválasztásba, azonban Gismunda inkább vállalja a halált, mintsem elszakadjon a szerelmétől.

Zalatnay Lídia (Eötvös Loránd Tudományegyetem)

(Meta)dráma privát és publikus dimenziói Shakespeare és Müller Hamletjében

Hamlet drámájának négy évszázados hatástörténete az intertextualitás, az integratív szövegösszekapcsolódás és a kulturális referencialitás megvalósulásának egyik eklatáns példája. Előadásom ennek vizsgálata során a több síkon is problematizált privát és publikus dichotómiáját, performativitás és textualitás kettősét tekinti kiindulópontnak. Előbbiek a primer szövegek, Shakespeare Hamletje és Müller Hamletgépe esetében utalnak egyfelől az egyes szereplők – kiváltképpen is Hamlet és Ophélia – folyamatosan alakuló viszonyrendszerére, társadalmi státuszára és meghatározottságára, tehát a szövegek szoros olvasatára, ugyanakkor azokat a referenciális és intertextuális dimenziókat és kapcsolódási pontokat is jelzik, amelyek előbbieket tágabb, színház- és drámatörténeti kontextusban is értelmezik. Emellett rámutatnak a

térbeli közösség, az auratikusság, valamint a performativitás befogadói pozíciót és jelenlétet meghatározó tényezőire is.

Előadásom célja az Erzsébet-kori színház, valamint a posztmodern dráma viszony- és jelenléttapasztalatának, ezek kulturális kódoltságának, illetve társadalmi beágyazottságának fenti fogalmak mentén történő rövid bemutatása a két Hamlet-szöveg, valamint az ezekhez szorosan kapcsolódó – elsősorban magyar – Shakespeare-recepció vonatkozásában.

Vass Zóra (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Vörösmarty *Hymnusának* műfaji kérdéséhez

Vörösmarty Mihály 1844-ben a Kisfaludy-Társaság felkérésére megírta *Hymnus* című költeményét. Toldy Ferenc egy, a társaságnak címzett indítványban kifejtette véleményét, miszerint a Kisfaludy-Társaság a királyi megerősítés révén magasabb pozícióba került, így fontos ezt egy „nemzeti hymnus” megírásával megörökíteni, amely bármely ünnepélyes alkalomkor énekelhető, a társaság nevéhez kötődik, illetve a nemzeti emlékezetben sokáig fennmaradna. Feltehetőleg Toldy egy olyan műre gondolt, amely az uralkodó iránti tiszteletet és hálát is kifejezi.

A mű a Társaság királyi legitimációjának megerősítése céljából keletkezett. A *Hymnus* megírása a Kisfaludy Társaság elismerési folyamatának eleme volt, emellett az osztrák császári himnuszhoz, a *Gottterhalté*hoz hasonlóan, egy „nemzeti királyhymnus” szerepét is igyekezett betölteni.

Eleinte a sajtó pozitívan fogadta a költeményt, azonban a későbbiekben több folyóirat – olyan is, amely már korábban közölte a művet – a *Hymnus* 25–30. sorát Vörösmarty egy másik költeményével együtt jelentette meg és nem jelezte, hogy az utolsó versszak a költő egy másik művének utolsó strófája.

Vörösmarty *Hymnusát* vizsgálva felmerülhet az a kérdés, hogy mennyire illelhető a mű a „nemzeti királyhymnus” műfajmegjelöléssel. Előadásomban erre a kérdésre próbálok választ adni.

Radnai Dániel Szabolcs (PTE BTK Kerényi Károly Szakkollégium)

„Soha ennyi esélyünk nem volt még” – nemzeti narratívák a Beatrice, az Edda és az Omega együttes dalaiban 1990 után

Előadásom egy tágabb kutatás része, melynek fókuszában az 1960–70–80-as évekbeli magyar popzene nemzeti narratívái állnak. A mindennapi nacionalizmus és a zenei szubkultúrakutatás területeihez egyaránt kapcsolódó vizsgálat célja bemutatni, hogy miképp jelent meg a Kádár-rendszer nemzedéki rockzenéjében a magyar nemzeti történelem és nemzeti identitás mint tematika, valamint a nacionalizmus mint viszonyulás. Az hatvanas évek közepe és a nyolcvanas évek vége közötti időszak populáris zenei tendenciáinak elemzésén túl a kutatás kiterjed a rendszerváltás utáni évtizedekre is, feltérképezve, hogy egyfelől a korszak reprezentáns alkotóinak bizonyos reflexióiban, illetve a magyar